

SAYI : 2020/89843-S.20.98501
BAŞVURU NO : 2020/92446
KARAR TARİHİ : 22/12/2020

RET KARARI

BAŞVURAN : [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın ders muafiyeti talebi hakkında.
BAŞVURU TARİHİ : 06/08/2020

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza başvuruda bulunan [REDACTED], özetle; 2016 Yılında Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Çocuk Gelişimi önlisans programından mezun olduğunu, bu sene Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü Lisans programına ön kayıt yaptırdığını, Üniversite öğrenci işleri ile görüşerek aynı bölümden aynı içeriklere sahip derslerden muaf olmak istediğini belirttiğini ancak olumsuz yanıt aldığını belirterek lisans Çocuk Gelişimi bölümünde yer alan ve önlisans Çocuk Gelişimi transkriptinde başarılı olduğu derslerden muafiyetinin sağlanmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun bilgi ve belge isteme yazısına cevaben Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 25.08.2020 tarih ve [REDACTED] **sayılı cevabi yazılarında;**

2.1. Başvuranın Çocuk Gelişimi Önlisans Programına ikinci üniversite kapsamında 02.10.2014 tarihinde kesin kayıt yaptırdığı ve bu programdan 12.06.2016 tarihinde mezun olduğu, 02.07.2020 tarihinde ise Çocuk Gelişimi Lisans Programına ikinci üniversite kapsamında önkayıt yaptırdığı, Fakülte programlarına bu kapsamda kayıt yaptıran öğrencilerden herhangi bir belge talep edilmediği, bu nedenle öğrenciye ait kayıt dosyası bulunmadığı, mezun olduğu programa ait not döküm belgesi ekte sunulduğu,

2.2. Başvuranın, ders muafiyeti talebi ile ilgili herhangi bir başvurusunun bulunmadığı, ortak zorunlu derslerden muafiyetinin Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Öğretim

ve Sınav Yönetmeliğinin 23.maddesi 2.fıkrası (a) bendi gereğince Dekanlıkça resen yapılacağı,

2.3. Ders muafiyetlerinin, Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 23.maddesine “(1)Türk Dili, Yabancı Dil ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersleri hariç, açıköğretim veya uzaktan eğitim programlarına kayıt yaptıran öğrenciler, kayıt yaptırdıkları programdaki derslerin tümünü almak zorundadırlar. Daha önce öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarında alıp, başarmış oldukları ders/dersler için kredi ve not transferi talebinde bulunamazlar.(2) Daha önce herhangi bir yükseköğretim kurumundan mezun olup önlisans veya lisans diplomasına sahip olanlar Türk Dili, Yabancı Dil ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerinden muaf sayılırlar. Bu derslerden; a) İkinci üniversite kapsamında kayıt yaptıran öğrencilerin muafiyetleri herhangi bir talebe bağlı olmadan Dekanlıkça yapılır. b) ÖSYM tarafından merkezi yerleştirme yolu ile kayıt yaptıran öğrencilerin muafiyet işlemleri, yazılı taleplerine bağlı olarak Dekanlıkça belirlenecek tarihler arasında ve Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleştirilir.” göre yapılmakta olduğu,

2.4. Fakültenin ders muafiyetleri konusunda, yukarıda anılan yönetmelik hükmü (Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 23.maddesinin 2.fıkrası) dışında işlem yapma keyfiyeti bulunmadığı,

2.5. Ortak zorunlu dersler (2547 sayılı kanunun 5/1 maddesi gereğince tüm Yükseköğretim Kurumlarında okutulması zorunlu olan dersler) dışında ders muafiyeti yapılmaması uygulaması yalnızca Atatürk Üniversitesine mahsus bir uygulama olmayıp, ülkemizde açıköğretim yoluyla eğitim-öğretim hizmeti sunan diğer iki fakültede de (Anadolu Üniversitesi AÖF ve İstanbul Üniversitesi AUZEF) aynı uygulamanın mevcut olduğu, Açıköğretim yoluyla eğitim-öğretim hizmeti sunan fakülteler açısından bu durum bir zorunluluk olduğu, zira yüz binlerce öğrenci mevcuduna sahip olan bu kurumlarda, herhangi bir örgün yüksek öğretim kurumunda olduğu gibi her bir öğrenci için tek tek ders muafiyeti ve transferi yapılması, Açıköğretim Fakültelerinin mevcut personel sayıları ve diğer fiziki olanakları dikkate alındığında, imkan dahilinde olmadığı, bundan dolayı, ortak zorunlu dersler dışındaki ders muafiyet taleplerine yukarıda açıklanan "fiili imkansızlık halinin" mevcudiyeti nedeni ile işlem yapılamayacağı,

2.6. Fakültede "Çocuk Gelişimi Lisans Programı" için 2020-2021 eğitim öğretim yılı itibarıyla YÖK nezdinde öğrenci kontenjanı talebinde bulunulmuş, YÖK Başkanlığının da uygun görmesi ile anılan programın açıldığı, bu programın bir lisans tamamlama programı olmadığı, bir lisans programı olduğu, lisans tamamlama programlarının YÖK başkanlığının özel izni ile açılmakta olduğu, bu kapsamda açılan programlara belirli önlisans programlarından mezun olan öğrencilerin başvurmakta ve kabul edilen öğrenciler üçüncü sınıftan öğrenimlerine devam etmekte olduğu, lisans programlarına ise yalnızca DGS (Dikey Geçiş Sınavı) ile kayıt yapan önlisans öğrencileri üçüncü sınıftan itibaren devam edebilmekte olduğu, Fakülte Çocuk Gelişimi Lisans Programı'na "dikey geçiş sınavı" ile ilk öğrenci alımı ise bu programda öğrenim gören öğrencilerin üçüncü sınıfa geçmesi ile birlikte (2022-2023 eğitim öğretim yılından itibaren) mümkün olabileceği, Yükseköğretim programlarına dikey

geçiş yolu ile yerleşen öğrencilere, yerleştikleri Yükseköğretim Kurumları tarafından daha önce mezun oldukları önlisans programı ve yerleştikleri lisans programı müfredatları gözönünde bulundurulurak intibak (uyarlama) programı yapılmakta olduğu,

yönünde açıklamalara yer verildiği görülmüştür.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının;

3.1. “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; *“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”* hükmü yer almaktadır.

3.2. Anayasanın “Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi” başlıklı 42 nci maddesinde; *“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir...”* hükmü yer almaktadır.

3.3. Anayasanın “Yükseköğretim kurumları” başlıklı 130 uncu maddesinde; *“Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur...”* hükmü yer almaktadır.

4.14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun Görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; *“Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”* hükmü yer almaktadır.

5. 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinde; Üniversite, *“Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur.”* olarak tanımlanmıştır.

5.1. Kanunun 14 üncü maddesinde; Üniversitenin eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin esasları hakkında karar almak; Rektörün onayından sonra Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girecek olan üniversite veya üniversitenin birimleri ile ilgili yönetmelikleri hazırlamak; Üniversitenin yıllık eğitim - öğretim programını ve takvimini inceleyerek karara bağlamak; Fakülte kurulları ile rektörlüğe bağlı enstitü ve yüksekokul kurullarının kararlarına yapılacak itirazları inceleyerek karara bağlamak, Senatonun görevleri arasında sayılmıştır.

5.2. Kanunun “Fakülte Yönetim Kurulu” başlıklı 18 inci maddesinin b/(5) bendinde; “Öğrencilerin kabulü, ders intibakları ve çıkarılmaları ile eğitim - öğretim ve sınavlara ait işlemleri hakkında karar vermek” Fakülte Yönetim Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır.

5.3. Kanunun 43 üncü maddesinde; “a. Yükseköğretim kurumlarında, kuruluş özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre yapılan eğitim - öğretim ve buna dayalı olarak verilen diplomalarla ilgili esaslar her üniversitece hazırlanacak öğretim ve sınav yönetmeliğinde belirtilir.” hükmü yer almaktadır.

6. 03/11/2011 tarihli 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin,

6.1. “Kredi ve not transferi” kenar başlıklı 23 üncü maddesinde; “(Değişik:RG-19/12/2013-28856) (1) Türk Dili, Yabancı Dil ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersleri hariç, açıköğretim veya uzaktan eğitim programlarına kayıt yaptıran öğrenciler, kayıt yaptırdıkları programdaki derslerin tümünü almak zorundadırlar. Daha önce öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarında alıp, başarmış oldukları ders/dersler için kredi ve not transferi talebinde bulunamazlar.(2) Daha önce herhangi bir yükseköğretim kurumundan mezun olup önlisans veya lisans diplomasına sahip olanlar Türk Dili, Yabancı Dil ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerinden muaf sayılırlar. Bu derslerden;a) İkinci üniversite kapsamında kayıt yaptıran öğrencilerin muafiyetleri herhangi bir talebe bağlı olmadan Dekanlıkça yapılır.b) ÖSYM tarafından merkezi yerleştirme yolu ile kayıt yaptıran öğrencilerin muafiyet işlemleri, yazılı taleplerine bağlı olarak Dekanlıkça belirlenecek tarihler arasında ve Yönetim Kurulu kararı ile gerçekleştirilir.”

hükümlerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER’İN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

7.Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvurunun reddi gerektiği hususunda hazırlanan öneri Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8. Başvuran Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Çocuk Gelişimi Lisans Programına ikinci üniversite kapsamında önkayıtı yaptırdığı, daha önce aynı Fakültenin Çocuk Gelişimi Önlisans Programından mezun olduğu açıklamalarıyla lisans programındaki aynı içeriğe sahip derslerden muafiyet talep etmektedir.

9.Uyuşmazlığa konu mevzuat hükümlerine bakıldığında; Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin, “Kredi ve not transferi” kenar başlıklı 23 üncü maddesinde; “(1) Türk Dili, Yabancı Dil ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersleri hariç, açıköğretim veya uzaktan eğitim programlarına kayıt yaptıran öğrenciler, kayıt yaptırdıkları programdaki derslerin tümünü almak zorundadırlar.

*Daha önce öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarında alıp, başarmış oldukları ders/dersler için kredi ve not transferi talebinde bulunamazlar.” Şeklinde düzenleme olduğu, muafiyet işlemlerinin yine Atatürk Üniversitesinin web sayfası (<https://www.ataaof.edu.tr/SSS/SSS/1/9>) üzerinden Sıkça Sorulan Sorular bölümünün “Ders muafiyeti” başlığı altında “**Daha önce herhangi bir yükseköğretim kurumundan mezun olan önlisans ve lisans öğrencileri ortak zorunlu derslerden (Türk Dili I-II, Yabancı Dil I-II ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II) muaf olabilirler.**” şeklinde öğrencilere internet sitesi üzerinden duyurulduğu görülmüştür.*

10. Ülkemizde açıköğretim uygulaması ile eğitim-öğretim yapan diğer üniversitelerin mevzuatlarına bakıldığında, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim, İktisat ve İşletme Fakülteleri Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin “Ders transferi ve muafiyeti” başlıklı onaltıncı maddesinin 1 inci fıkrasında; “(1)(Değişik:RG-5/9/2017- 30171) Anadolu Üniversitesi Merkezî Açıköğretim ve Uzaktan Öğretim Sistemine göre öğretim yapan fakültele kayıt yaptıracak öğrencinin ders transfer işlemlerinde; daha önceden almış ve başarmış olduğu Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (I-II), Türk Dili (I-II) ve Yabancı Dil (I-II) dersleri için MU harf notu verilir ve bu notlar Not Durum Belgesinde MU harf notu ile gösterilir. Bu derslere ilişkin ders transferi talebi, sadece bir kez olmak üzere kayıt tarihleri arasında yapılır.” düzenlemesine, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin, on beşinci maddesinde, “(1) Ders muafiyeti; Türk Dili, Yabancı Dil, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersleri için uygulanır, daha önce öğrenim görülen yükseköğretim programlarında alınıp başarılı olunan diğer dersler için muafiyet talebinde bulunulamaz.” şeklinde düzenlemelere yer verildiği görülmekle, açıköğretim uygulayan üniversitelerde Ortak zorunlu dersler (2547 sayılı kanunun 5/1 maddesi gereğince tüm Yükseköğretim Kurumlarında okutulması zorunlu olan dersler) dışında ders muafiyeti yapılmaması uygulamasının yalnızca Atatürk Üniversitesine mahsus bir uygulama olmayıp, ülkemizde açıköğretim yoluyla eğitim-öğretim hizmeti sunan diğer iki fakültede de (Anadolu Üniversitesi AÖF ve İstanbul Üniversitesi AUZEF) aynı uygulamanın mevcut olduğu, **ilgili derslerden başarılı olmak kaydı ile daha önce herhangi bir yükseköğretim programından mezun olan ve öğrenim görmekte olan tüm öğrencilere aynı işlem uygulanmakta olduğu ve bu konuda benzer düzenlemelerin mevcut olduğu görülmüştür.** İdarenin bu yönde yaptığı; açıköğretim yoluyla eğitim-öğretim hizmeti sunan fakülteler açısından bu durumun bir zorunluluk olduğu, zira yüz binlerce öğrenci mevcuduna sahip olan bu kurumlarda, herhangi bir örgün yüksek öğretim kurumunda olduğu gibi her bir öğrenci için tek tek ders muafiyeti ve transferi yapılması, Açıköğretim Fakültelerinin mevcut personel sayıları ve diğer fiziki olanakları dikkate alındığında, imkan dahilinde olmadığı, bundan dolayı, ortak zorunlu dersler dışındaki ders muafiyet taleplerine yukarıda açıklanan "fiili imkansızlık halinin" mevcudiyeti nedeni ile işlem yapılamayacağı açıklamalarının da sistemin yürümesi açısından makul ve kabul edilebilir gerekçeler olduğu, ayrıca ülkemizdeki açıköğretim sistemini uygulayan üç üniversite olarak yapılan işlemlerde uygulama birliği oluşturmak, kaliteyi artırmak ve belirli standartlar çerçevesinde hizmet sunmak için işbirliği içinde çalışmaların devam etmekte olduğu, bu kapsamda AUDA- Açık ve Uzaktan Öğretim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneğinin kurulduğu anlaşılmıştır.

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

11.Kurumumuza daha önce benzer konularda yapılan başvuruların incelenmesi sürecinde gelen bilgi ve belgelerden, Açıköğretim sisteminin kendine has dinamikleri ve kurallarının mevcut olduğu, belirtilen esneklik ve avantajlarının yanında örgün eğitimden farklı olarak kitlesel eğitim sunulması nedeniyle bazı kısıtlar ve zorunlu uygulamaları olduğu, sınavların merkezi sistemle çok merkezli eş zamanlı yapılabilmesi, ölçme değerlendirilmede örgün eğitimde klasik sınav uygulanabilirken açıköğretim sisteminde test usulünün uygulanabilmesi, örgün eğitimde yapılabilen çeşitli mazeret sınavlarının açıköğretim sisteminde yapılamaması gibi farklı durumların söz konusu olduğu, öğrenci yoğunluğuna bağlı olarak en fazla öğrenciyi bünyesinde barındıran Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi bütünleme sınavlarını yapamıyorken, Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ve İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesinin Bütünleme Sınavlarını yapabilmekte olduğu, hali hazırda ülkemizde yükseköğretimde eğitim gören öğrencilerin yaklaşık yarısının açıköğretim sistemi ile öğrenim görmekte olduğu, 2018 yılı itibariyle açıköğretim sistemiyle yükseköğrenim gören aktif öğrenci sayısının 2 milyonu aşmış olduğu, muafiyet işlemlerinin kayıt döneminde yapıp sonuçlandırılması gereken bir süreç olduğu, kitlesel eğitim veren açıköğretim fakültelerinde bu sürecin yürütülmesinin teknik olarak mümkün bulunmamakta olduğu, bu nedenle fakültelerinde ve diğer açıköğretim fakültelerinde Türk Dili I-II, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Yabancı Dil I-II derslerinde muafiyet işlemleri yapılabilmekte olduğu, konu ile ilgili düzenlemeler eğitim öğretim yönetmeliğinde yer almakta olduğu, diğer alan derslerinde, daha önce alınmış ve başarılmış derslerin yerine, kredi, saat, içerik ve öğrenim kazanımlarının uyumuna göre gerekli akademik inceleme ve değerlendirmelerin kısa sürede yapılarak müfredatta bulunan derslerin denkliğinin kabul edilmesi ve bu sürecin yönetilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır.

12. Somut olaya başvuranın iddiaları ve dosya kapsamındaki belgeler çerçevesinde bakıldığında; Anayasa ile Devlet tarafından kanunla kurulan üniversitelere kamu tüzelkişiliği ve bilimsel özerklik tanındığı ve her üniversitenin ayrı birer kamu tüzel kişisi olduğu, Anayasal olarak hiç kimsenin eğitim ve öğretim haklarından yoksun bırakılmayacağı ve yine anayasal olarak öğrenim hakkının kapsamının kanunla tespit edilip düzenleneceği, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14 üncü maddesi kapsamında Üniversitelerin yönetmelik yapma yetkilerinin olduğu ve kendilerine ilişkin yönetmelikleri hazırlama yetkisi verildiği, adı geçen Üniversitenin de bu yetkisini eğitim ve öğretime ilişkin yönetmelikler düzenlemek suretiyle kullanmış olduğu, **Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin, "Kredi ve not transferi" kenar başlıklı 23 üncü maddesinde;** *"(1) Türk Dili, Yabancı Dil ile Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersleri hariç, açıköğretim veya uzaktan eğitim programlarına kayıt yaptıran öğrenciler, kayıt yaptırdıkları programdaki derslerin tümünü almak zorundadırlar. Daha önce öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumlarında alıp, başarmış oldukları ders/dersler için kredi ve not transferi talebinde bulunamazlar."* şeklinde düzenlenen hükümlerle **Türk Dili, Yabancı Dil, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersleri dışında muafiyet talebinde bulunulamayacağı**nın açıkça belirtilmekte olduğu ve bu hususun muafiyet işlemleri alınmadan önce öğrencilere duyurulduğu anlaşılmıştır.

13. Öte yandan Açıköğretim Fakültesinde "Çocuk Gelişimi Lisans Programı" için 2020-2021

eğitim ğretim yılı itibarıyla YK nezdinde ğrenci kontenjanı talebinde bulunulduğu ve YK Başkanlığının da uygun görmesi ile anılan programın yeni açıldığı, bu programın bir lisans tamamlama programı olmadığı, bir lisans programı olduğu, lisans tamamlama programlarının YK başkanlığının özel izni ile açılmakta olduğu, bu kapsamda açılan programlara belirli nlisans programlarından mezun olan öğrencilerin başvurmakta ve kabul edilen öğrenciler nc sınıftan öğrenimlerine devam etmekte olduğu, lisans programlarına ise yalnızca DGS (Dikey Geçiş Sınavı) ile kayıt yapan nlisans ğrencileri nc sınıftan itibaren devam edebilmekte olduğu, Fakülte ocuk Gelişimi Lisans Programı'na "dikey geçiş sınavı" ile ilk ğrenci alımı ise bu programda öğrenim gören öğrencilerin nc sınıfa geçmesi ile birlikte (2022-2023 eğitim ğretim yılından itibaren) mümkün olabileceği anlaşılmıştır.

14.Bu konuda verilen emsal yargı kararlarına bakıldığında;

14.1.“İkinci niversite” kapsamında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Felsefe gramında alıp başarılı olduğu derslerden muaf tutulma istemiyle yapmış olduğu başvurusunun anılan niversite tarafından reddine ilişkin işlemin iptali için açılan davada; Eskişehir 1’inci İdare Mahkemesi’nin (E.2018/187, K.2018/484, T.20/06/2018) niversitelerin yıllık eğitim ğretim programı ile takviminin, niversite senatoları tarafından belirleneceğinin ilgili mevzuat hükümlerinden açıkça anlaşıldığını ve ilgili idarenin işleminin mevzuata uygun olduğunu belirterek, davanın reddine karar verdiği;

14.2. Karadeniz Teknik niversitesi n lisans ve Lisans Eğitim-ğretim, Sınav, Değerlendirme ve ğrenci İşleri Yönetmeliği’nin öğrencinin kazanılmış haklarını ihlal ettiği iddiası ve söz konusu yönetmeliğin iptali istemi ile açılan bir davada, Trabzon İdare Mahkemesi’nce (E.2004/437, K.2004/751, T.15/07/2004), “iptal istemine konu edilen Yönetmelik kurallarının öğrencilerin aleyhine olduğu; eğitim-ğretim yılının tanımında, sınavlar, notlar, başarılı öğrencilerin belirlenmesi, harf sistemine göre daha önce (50-59) not aralığında olan (DD) notunun başarısız not olarak kabul edilmesine ilişkin kurallar içeren Yönetmeliğin hukuka aykırı olduğu” gerekçesiyle iptal kararı verildiği;

14.3. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 23/10/2008 tarihli ve E. 2005/1988 ve K. 2008/1826 sayılı kararında, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 44. maddesinin 3. fıkrasında, niversite senatolarının ön lisans ve lisans düzeyi öğretimlerde sürdürülecek esasları, devam, ara sınav sayısı ve bunların başarı notuna katkısı, uygulama, sınav ve bütünleme gibi şartları yönetmeliklerle belirleyebilecekleri hükmünün yer aldığı ve davalı idare tarafından dava konusu Yönetmeliğin eğitim ve öğretimin kalitesini artırmak amacıyla çıkarıldığının belirtildiği, **2547 sayılı Yasa ve ilgili Yönetmeliklerin verdiği yetkiye dayanılarak niversitenin eğitim, ğretim ve sınav sisteminde eğitimin kalitesini ve verimini artırmak amacıyla ve tüm öğrencileri kapsayacak şekilde her zaman düzenleme yapabileceği, düzenleme yapabilme hususunun son derece açık olduğu, davalı idare tarafından eğitim ğretim kalitesini artırmak amacıyla yeni yönetmelikle yapılan düzenlemede hukuka ve kazanılmış haklara aykırılık bulunmadığı yönünde karar**

verildiği,
görülmüştür.

15. Ders muafiyeti konusu ile ilgili Kurumumuzca incelenerek sonuçlandırılan benzer başvuru örneklerine bakıldığında; Kurumumuzun 2019/20062 başvuru numaralı, 15/04/2020 tarihli kararında; *“bilimsel özerkliği ve kamu tüzelkişiliğini haiz başvuruya taraf Atatürk Üniversitesi tarafından bu niteliklerinin tabii sonucu olarak lisans programında hangi derslerin transfere ve muafiyete konu olacağına açıkça belirtildiği, somut olayda başvuranın daha önceden aldığı " Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I - II, Türk Dili I - II, Yabancı Dil I - II," derslerinden anılan yönetmelik gereği muafiyet sağlanmakta olduğu, öte yandan, başvuranın daha önce almış olduğu diğer derslerden muafiyet beklentisinin haklı bir beklenti olmadığı, öğrencinin daha önce almış olduğu derslerin, kayıtlı olduğu programda muafiyet sağlanıp sağlanmaması hususunda koşullarını belirlemenin Üniversitenin bilimsel özerkliğinin bir gereği olduğu, Açıköğretim sisteminin kendine has dinamikleri ve kurallarının mevcut olduğu, belirtilen esneklik ve avantajlarının yanında örgün eğitimden farklı olarak kitlesel eğitim sunulması nedeniyle bazı kısıtlar ve zorunlu uygulamaları olduğu, diğer tüm açıköğretim fakültelerinde de sadece Türk Dili I-II, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Yabancı Dil I-II derslerinden muafiyet işlemlerinin yapılabilmekte olduğu, ayrıca eğitimin şartları ve içeriği yönünden kazanılmış haktan söz etmenin mümkün olmadığı değerlendirmeleri ve gerekçeleri ile başvuruya konu olan ortak zorunlu dersler dışındaki derslerin muafiyetinin reddi işleminde, mevzuata uygun davranılması nedeniyle hukuka ve hakkaniyete aykırılık tespit edilememiştir.”* gerekçeleri ile Ret Kararı'nın verildiği tespit edilmiştir.

16. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin, yargı kararlarının ve Kurumumuzca daha önce benzer başvurularda verilmiş olan kararların birlikte değerlendirilmesi neticesinde, bilimsel özerkliği ve kamu tüzelkişiliğini haiz başvuruya taraf Atatürk Üniversitesi tarafından bu niteliklerinin tabii sonucu olarak lisans programında hangi derslerin transfere ve muafiyete konu olacağına açıkça belirtildiği, somut olayda başvuranın daha önceden aldığı " Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I - II, Türk Dili I - II, Yabancı Dil I - II," derslerinden anılan yönetmelik gereği muafiyet sağlanmakta olduğu, öte yandan, başvuranın daha önce almış olduğu diğer derslerden muafiyet beklentisinin haklı bir beklenti olmadığı, başvuranın tamamlamış olduğu önlisans programı dersleri ile lisans bölümü derslerinin içerik yoğunluklarının aynı olamayacağı, başvuranın kayıt olduğu programın bir lisans tamamlama programı olmadığı, bir lisans programı olduğu, öğrencinin daha önce almış olduğu derslerden kayıtlı olduğu programda muafiyet sağlanıp sağlanmaması hususunda koşullarını belirlemenin Üniversitenin bilimsel özerkliğinin bir gereği olduğu, Açıköğretim sisteminin kendine has dinamikleri ve kurallarının mevcut olduğu, belirtilen esneklik ve avantajlarının yanında örgün eğitimden farklı olarak kitlesel eğitim sunulması nedeniyle bazı kısıtlar ve zorunlu uygulamaları olduğu, diğer tüm açıköğretim fakültelerinde de sadece Türk Dili I-II, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Yabancı Dil I-II derslerinden muafiyet işlemlerinin yapılabilmekte olduğu, ayrıca eğitimin şartları ve içeriği yönünden kazanılmış haktan söz etmenin mümkün olmadığı değerlendirmeleri ve gerekçeleri ile başvuruya konu olan ortak zorunlu dersler dışındaki derslerin muafiyetinin reddi işleminde, mevzuata uygun davranılması nedeniyle hukuka ve hakkaniyete aykırılık tespit edilememiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

17. İyi yönetim ilkelerine, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiştir. **Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde;** başvurunun inceleme ve araştırması kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin idare tarafından süresi içerisinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, böylece “kararların gerekçeli olması ve makul sürede karar verme” **ilkelerine uygun davranıldığı;** idarenin, başvurucuya verdiği cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini de göstermediği, bu nedenle “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup; idarenin bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

18. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21’inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup, Erzurum İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN REDDİNE;**

Kararın, **BAŞVURAN** ile birlikte şikâyet edilen idare konumundaki **ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ’NE, tebliğine;**

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi